

УДК 378.018:63:005.9:004

ВАСИЛЕНКО О.І., доктор філософії

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: vasylenko521@gmail.com

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розглянуто міжнародні і національні рейтингові системи ЗВО та їх основні показники. Сформовано складові інформаційно-аналітичного забезпечення конкурентоспроможністю аграрного закладу вищої освіти та узагальнено групи їх критеріїв.

Ключові слова: аграрний заклад вищої освіти, критерії оцінювання діяльності ЗВО, інформаційно-аналітичне забезпечення, рейтингові системи, управління конкурентоспроможністю.

O. Vasylenko, doctor of philosophy

Bila Tserkva National Agrarian University

INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT OF COMPETITIVENESS MANAGEMENT OF AGRARIAN UNIVERSITY

Abstract. International and national rating systems of higher education institutions and their main indicators are considered. The components of information and analytical support for the competitiveness of agrarian universities have been formed, groups of their criteria have been summarized.

Key words: agrarian universities, criteria for evaluating the activity of higher education institution, information and analytical support, rating systems, competitiveness management.

Важливою складовою інформаційно-аналітичного забезпечення при управлінні та оцінюванні конкурентоспроможності аграрного закладу вищої освіти (ЗВО) є вибір методичного підходу. Узагальнення наукових праць [1-6] дало змогу встановити, що ведеться дискусія з цього питання, універсального методичного підходу не запропоновано, а описані підходи включають не всі критерії, зокрема співпрацю зі стейкхолдерами, партнерську роботу в мережі університету, реалізацію принципів сталого розвитку. Таким чином, варто визначити показники сталого розвитку університету з врахуванням різних видів освітньої діяльності.

Вважаємо, що потужним інформаційно-аналітичним інструментом та елементом конкурентної боротьби на ринку освітніх послуг є існуюча система міжнародних, національних і регіональних рейтингів ЗВО. В умовах цифровізації необхідно здійснювати постійне дослідження і аналіз науково-освітнього середовища на основі мережевої взаємодії університетів зі стейкхолдерами, що дозволить отримувати системну оцінку про університет як екосистему. Крім того, розвиток даних відносин змінить важливий принцип неокласичного підходу максимізації прибутку як основної цілі діяльності організації, оскільки для нових бізнес-моделей пріоритетним є не отримання прибутку, а зростання числа споживачів.

На рисунку представлено складові інформаційно-аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю аграрного ЗВО, серед яких важливе місце відводиться міжнародним рейтингам: QS World University Rankings, QS Stars

University Ratings, Academic Ranking of World Universities, Times Higher Education, THE World University Rankings.

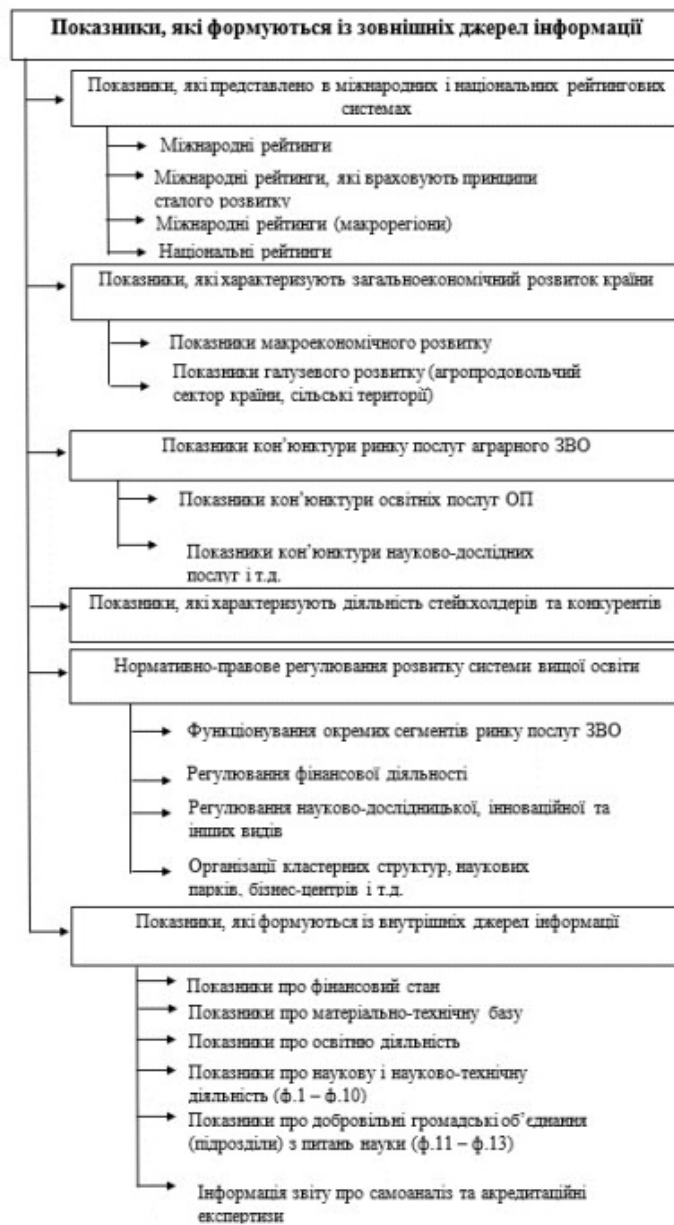

Рис. Складові інформаційно-аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю аграрного ЗВО

Джерело: розроблено автором.

Оскільки, серед необхідних умов формування конкурентоспроможності університетів, у т.ч. й аграрних, враховуються досягнення на національному рівні, то нами також проаналізовано національні рейтинги: Топ-200 Україна, Рейтинг Міністерства освіти і науки України, Консолідований рейтинг ЗВО Україна, Найкращі університети України. Окремо нами виділено та проаналізовано рейтинги, що дозволяють визначити внесок університетів у вирішення проблем сталого розвитку: GreenMetric World University Ranking, The Times Higher Education University Impact Rankings, THE Impact Rankings.

Проаналізувавши широкий спектр систем рейтингування ЗВО і систематизувавши їх основні критерії оцінювання діяльності виділимо узагальнені групи критеріїв: «Освітня діяльність, якість освітнього середовища», «Викладацький та академічний персонал», «Студентський кампус», «Науково-дослідна діяльність», «Інноваційна діяльність і підприємництво», «Фінансові показники» «Міжнародна діяльність», «Співпраця зі стейкхолдерами», «Сприяння працевлаштуванню студентів та випускників», «Репутація університету», «Якість інфраструктури», «Ефективність використання Інтернет-ресурсів», «Діяльність ЗВО у сфері мистецтва, культури», «Соціальна відповідальність та її вплив на регіональний розвиток».

Вважаємо, що показники, які представлено в міжнародних і національних рейтингових системах, можуть стати основою для розробки комплексної методики оцінки конкурентоспроможності освітньої організації. Це забезпечить формування конкурентних стратегій з урахуванням глобальних трендів, що буде сприяти формуванню стійких конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Пархоменко Н. В. Вплив міжнародних рейтингів на конкурентоспроможність закладів вищої освіти. *Ефективна економіка*. 2020. № 3. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.3.76.
2. Царенко І. О. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності вищих навчальних закладів. *Молодий вчений*. 2015. № 2 (3). С. 122–125.
3. Косар Н. С., Кузьо Н. Є., Сулим Т. А. Дослідження конкурентоспроможності закладів вищої освіти: сутність та диференційований підхід до визначення. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи створення та проблеми розвитку*. 2020. Вип. 2. № 2. С. 53–62.
4. Пурій Г. М., Кузнцова М. Б. Конкурентоспроможність закладів вищої освіти: сутність та основні фактори її забезпечення. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 150–154. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.10.150.
5. Крат О. А., Загірняк Д. М. Інструментарій оцінки задоволеності потреб у послугах вищої освіти. *Розвиток маркетингу в умовах інформатизації суспільства: монографія*. Київ: КНЕУ. 2019. С. 45–60.
6. Сандул М. С. Методики оцінювання міжнародної конкурентоспроможності національних систем вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 8. ч. 2. С. 83–87.